Quickscan flora en fauna

Aanleg Rotonde Bontebrug/N317 ter hoogte van Ulft

Projectnummer: 6284.2
Datum: 7-10-2015
Projectleider: R. van Dijk
Opgesteld: B.R Haamberg

In het kader van het provinciaal inpassingplan is de provincie Gelderland voornemens om een rotonde te realiseren op de kruising van de N317 met de straat Oversluis, ter hoogte van Bontebrug. Voor de realisatie van deze ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan natuurwetgeving en -beleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

De eerste stap in deze toetsing is de quickscan flora en fauna. De quickscan richt zich op het verkrijgen van een geïnformeerd beeld van de mogelijke consequenties vanuit de natuurwetgeving en -beleid. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

Methode

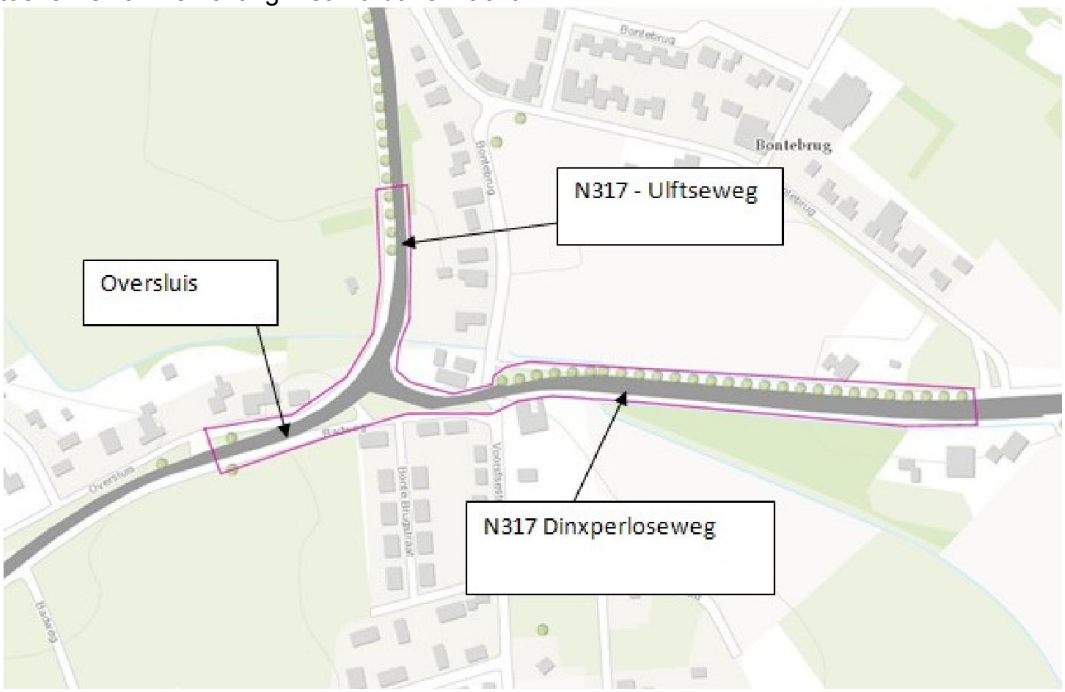
Aan de hand van een beknopte bureaustudie zijn de bestaande verspreidingsgegevens onderzocht voor het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen en de Nationale Databank Flora & Fauna (NDFF ecogrid). Aan de hand van een eenmalig veldbezoek is de situatie vervolgens op locatie beoordeeld op geschiktheid voor de verwachte soorten en soortgroepen. Het veldbezoek is op 12 juni 2015 door Bert Haamberg, ecologisch adviseur van Eelerwoude, bij een temperatuur van 23 graden Celsius, onbewolkt weer en oostelijke wind, windkracht 2 Beaufort. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen onderzoek).

Huidige situatie en ontwikkeling

Het plangebied bestaat uit de kruising tussen de N317 (Ulftseweg en Dinxperloseweg) met de straat Oversluis ter hoogte van Ulft. In figuur 1 is de begrenzing van het plangebied weergeven met daarin de huidige situatie. Langs de weg is op verschillende plaatsen bebouwing aanwezig. Aan de Dinxperloseweg ligt aan weerszijden een fietspad. Langs de Ulftseweg en Oversluis bevindt zich aan één zijde van de weg een vrij liggend fietspad met dubbele rijrichting. Beplanting binnen het plangebied bestaat uit enkele bomenrijen met linde en els, en een aantal sparren. Aan de zuidkant van de Dinxperloseweg is een boselement aanwezig. De bermen langs de wegen in het plangebied variëren in breedte en zijn gelet op de vegetatie matig voedselrijk. Buiten de bebouwde kom aan de Ulftseweg zijn op het talud schralere omstandigheden aanwezig.

Langs de Ulftseweg is een permanent watervoerende watergang aanwezig. Verlichting is binnen het plangebied beperkt zich tot één zijde van de weg. Op pagina 3 een sfeerimpressie van het plangebied.

Voorgenomen ontwikkeling bestaat uit het realiseren van een rotonde op het kruispunt die de doorstroom en verkeersveiligheid op de kruising moeten bevorderen, daarnaast wordt langs de Ulftseweg het fietspad verbreed. In de bijlage 1 is het schetsontwerp van de voorgenomen ontwikkeling opgenomen, alwaar de onderliggende natuurtoetsing op gebaseerd is. Activiteiten die noodzakelijk zijn voor het realiseren van de rotonde zijn het kappen van een aantal bomen, langs Oversluis, Ulftseweg en Dinxperloseweg, en het verleggen van een duiker aan bij de watergang aan de Ulftseweg. Voorgenomen ontwikkeling heeft ook de verplaatsing van een aantal lichtmasten tot gevolg. Waarbij een toename van verlichting niet wordt verwacht.

Figuur 1. Begrenzing plangebied N317 (bron Arc Gis).

Figuur 2. Foto's plangebied

Beschermde gebieden

Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998
Natura 2000 gebieden worden beschermd door de Natuurbeschermingswet 1998. Op ruim 17 kilometer afstand ligt het meest nabije Natura 2000-gebied “Rijntakken” Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied en de aard van de ruimtelijke ontwikkeling worden negatieve effecten op beschermde natuurwaarden van het Natura 2000-gebied niet verwacht. Er is geen aanleiding voor een verdere toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

Gelders natuurnetwerk (GNN) en Groene ontwikkelingszone (GO)
Het plangebied maakt geen deel uit van het Gelders Natuur Netwerk (Voorheen Ecologische Hoofd Structuur). Op ongeveer 400 meter buiten het plangebied stroomt de oude IJssel, welke behoort tot GNN begrensd gebied. Gelet op de aard, omvang en beperkte duur van de werkzaamheden zijn negatieve effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken redelijkerwijs uit te sluiten. Nadere toetsing wordt niet noodzakelijk geacht.

Beschermde soorten en effecten Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het ‘nee, tenzij-principe’). De wet verbiedt onder meer om beschermde soorten te verstoren, doden, vervoeren, bezit en handel. Onder bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig of u werkt conform een gedragscode.

De beschermde soorten zijn verdeeld in vijf beschermingsniveau’s:

- licht beschermde soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet);
- middelmatig beschermde soorten (tabel 2 van de Flora- en faunawet);
- zwaar beschermde soorten (tabel 3 van de Flora- en faunawet);
- vogels;
- vogels waarvan de nesten het hele jaar zijn beschermd.

Op basis van het veldbezoek kan worden geconcludeerd dat het plangebied slechts voor een beperkt aantal beschermde soorten van belang is. Dit betreft: enkele licht beschermde soorten (tabel. 1 Flora- en faunawet), eekhoorn (tab. 2 Flora- en faunawet), vleermuizen, algemene vogelsoorten en huismus. Andere beschermde soortgroepen worden op basis van het aanwezige leefgebied niet in het plangebied verwacht. Dit betreft beschermde planten, vogels met jaarrond beschermde nesten (behoudens huismus), vissen, amfibieën, reptielen, en ongewervelden. Voor deze soorten is geen geschikt leefgebied aanwezig en/of de locatie ligt te geïsoleerd.

Licht beschermde soorten
In het plangebied kunnen verscheidene licht beschermde soorten zoogdieren en amfibieën voorkomen. Dit betreft soorten zoals egel, mol en konijn en algemene (spits)

muissoorten. Langs de watergang kunnen bruine kikker, bastaardkikker en gewone pad voorkomen. Tijdens het veldbezoek is geen beschermde flora aangetroffen.

Effecten
De ingreep zal naar verwachting leiden tot een tijdelijk verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling, een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

Middelmatig beschermde soorten
Tijdens het veldbezoek is de eekhoorn (tabel 2) aangetroffen. Daarnaast maakt het plangebied mogelijk onderdeel uit van het leefgebied van de steenmarter, een soort die in zowel stedelijk als landelijk gebied kan worden aangetroffen. Verblijfplaatsen van beide soorten zijn binnen het plangebied niet waargenomen.

Effecten
Negatieve effecten als gevolg van werkzaamheden op eekhoorn en steenmarter kunnen worden uitgesloten. In de te verwijderen beplanting zijn geen verblijfplaatsen van de eekhoorn aangetroffen. In de directe nabijheid van het plangebied is geschikter biotoop voor de soort aanwezig. Het is aannemelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de eekhoorn. Gelet op het aanwezige terreintype, onder meer vanwege het gebrek aan voldoende dekking, zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter niet te verwachten binnen het plangebied. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt voor middelmatig beschermde soorten uit de flora en faunawet (tabel 2) niet noodzakelijk geacht.

Zwaar beschermde soorten
Het is aannemelijk dat binnen het plangebied verschillende vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en mogelijk ook rosse vleermuis voorkomen. Verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen zijn niet aanwezig, vanwege de leeftijd van de bomen, de geringe buffercapaciteit als gevolg van een relatief kleine diameter en het ontbreken van geschikte holten. Eventuele verblijfplaatsen in aangrenzende bebouwing vallen buiten de ontwikkeling en blijven behouden. Mogelijk vervult de beplanting binnen het plangebied een functie als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen.

Effecten
Negatieve effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kunnen worden uitgesloten op basis van beperkte buffercapaciteit als gevolg van een relatief kleine diameter en het ontbreken van geschikte holten. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen worden eveneens niet verwacht omdat de aanwezige bebouwing buiten de ruimtelijke ingreep valt. Omdat voorgenomen ontwikkeling leidt tot de kap van slechts enkele bomen, worden geen negatieve effecten op eventuele vliegroutes verwacht. Langs de Dinxperloseweg is aan de zuidkant van het tracé voldoende alternatief voor mogelijk aanwezige vleermuizen, hetgeen eveneens

geldt voor de Ulftseweg en Oversluis. Met betrekking tot foerageergebied worden eveneens geen negatieve effecten verwacht omdat er rondom het plangebied geen ontwikkelingen plaatsvinden. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor zwaar beschermde soorten (tabel 3) is derhalve niet noodzakelijk.

Vogels
In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek algemene broedvogels vastgesteld waaronder merel, koolmees, pimpelmees, zwartkop en Turkse tortel. Nesten van vogels zijn niet in het plangebied vastgesteld, echter vanwege het aanwezige blad aan de bomen ook niet worden uitgesloten. Van soorten met jaarrond beschermde nesten is de huismus vastgesteld, waarbij het ging om een recent uitgevlogen exemplaar. Vermoedelijk heeft de huismus in de directe omgeving van het plangebied een verblijfplaats.

Effecten
Voorgenomen ontwikkeling heeft alleen effect op in het plangebied nestelende algemene broedvogels. Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen[1] uitgevoerd mogen worden. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Dit dient te worden vastgesteld door een ecoloog.

Negatieve effecten op de huismus worden niet verwacht omdat de geplande ontwikkeling niet lijdt tot een verlies aan verblijfplaatsen, omdat bebouwing binnen het plangebied buiten de voorgenomen ontwikkeling valt. Groenblijvende heesters en struiken, essentieel voor de functionele leefomgeving van de huismus blijven gespaard omdat deze zich buiten het plangebied bevinden. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt voor vogels niet noodzakelijk geacht, mits rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels.

Conclusie

Indien rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels, worden met de voorgenomen ontwikkelingen geen negatieve effecten verwacht op beschermde soorten. Op deze wijze is een ontheffing Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

Aanbevelingen

1. Boswet

Onder de Boswet vallen:

- alleen bossen die buiten de ‘bebouwde kom Boswet’ liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are;

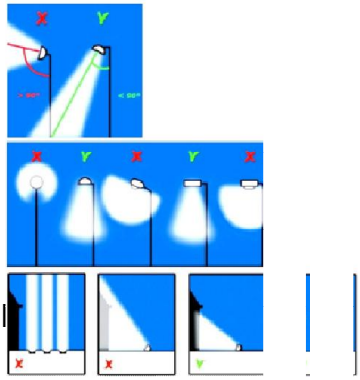
[1] *In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.*

- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

Indien langs Dinxperloseweg daadwerkelijk meer dan 20 bomen (rijbeplanting) worden verwijderd, is sprake van meldings- en herplantplicht in het kader van de Boswet.

2. Verlichting voor vleermuizen

Bij het verplaatsen van lichtmasten dient rekening gehouden te worden met nachtactieve dieren waaronder vleermuizen. Dit kan door verlichting tot een minimum te beperken, en directe verlichting op onverlichte delen van de omgeving te voorkomen. In het plangebied is het van belang dat het aanwezige boselement aan de zuidkant van de Dinxperloseweg niet extra verlicht wordt. In figuur 3 zijn een aantal voorbeelden opgenomen van armaturen gericht op het voorkomen van lichthinder.

Figuur 3.Voorbeelden van verschillende armaturen die lichthinder kunnen voorkomen.

Literatuur

- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland, - Nederlandse fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertabrate Survey – Nederland, Leiden.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Utrecht: KNNV.
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen.*
- Koninklijke Vermande (1999-2009). *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 , 4 en 5.* SDU Uitgeverij, Den Haag
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2004). *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.* Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.
- Leusink, E.H.P., Reitsma, J.M. en Inberg, J.A. (2012). *Monitoring Natuurwaarden Wegbermen Provincie Gelderland. Wegendistrict Zuid, 2012.* Bureau Waardenburg, Culemborg in opdracht van Provincie Gelderland.
- Limpens, H. , K. Mostert en W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij.
- Limpens, H., P. Twisk & G. Veenbaas (2004). *Met vleermuizen overweg*. *Brochure over vleermuizen en de wijze waarop bij planning, aanleg, reconstructie en beheer van wegen praktische invullingen kan worden gegeven aan de wettelijke zorgplicht voor vleermuizen*. Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft / Zoogdiervereniging, Arnhem.

Bijlage 1. Schetsontwerp voorgenomen ontwikkeling

